

بسم الله

روش مطالعه درس عربی - درک مطلب

مطمئناً بخش درک مطلب عربی مانند هر متن دیگری نیاز به تمرین زیادی دارد و عملاً مطالعه درسنامه‌ها کمک زیادی به شما نمی‌کند. به هیچ وجه سعی نکنید متن را ترجمه کنید. در واقع سؤالات عربی را نباید از دید یک مترجم جواب داد.

یکی از اشتباهاتی که باعث کاهش سرعت خواندن مطلب می‌شود "خواندن سؤالات قبل از خواندن متن" است. دقت کنید که با این روش سرعت شما کم می‌شود و دقت شما بالا می‌رود. پس انتخاب این روش به سرعت عمل خودتان در پاسخگویی بستگی دارد. اما متن: جملات را خیلی سریع بخوانید. انگار که یک عرب زبان در برابر شما در حال سخن گفتن است. این فرد نه در سخن گفتن توقف می‌کند و نه درباره معنی کلمات یا دستور زبان توضیحی به شما می‌دهد. فقط متن را بخوانید و مفهوم آن را بفهمید، نه معنای کلمات خاص و نه نقش آنها در جمله اهمیت دارند. اگر کلمه‌ای را متوجه نشدید اصلاً نیازی به معنای آن ندارید.

مثلاً جمله مشخص شده در متن زیر از نظر درک مطلب ارزشی ندارد و حتی با نفهمیدن آن مشکلی پیش نمی‌آید. و باید از آن عبور کنیم زیرا که معنی جملات قبلی و بعدی آن را می‌دانیم.

أَتَعْلَمُ أَنَّ لِلتَّمْسَاحِ صَدِيقًا مَخْلَصًا مِنَ الطَّيُورِ، حَيْثُ نَرَى بَيْنَهُمَا تَعَامُلًا عَجِيبًا! فَكثِيرًا مَا نَشَاهِدُ التَّمْسَاحَ قَدْ فَتَحَ فَمَّهُ لِالْوَأَسَعِينَ وَأَقْبَلَ الطَّائِرَ وَدَخَلَ فِي فَمِهِ بَكْلًا طَمَأْنِينَةً لِيَجْمَعَ بِمَنْقَارِهِ كُلَّ مَا عَلِقَ بَيْنَ أَسْنَانِ ذَلِكَ الْحَيْوَانِ مِنَ الطَّعَامِ. لَذَا فَقَدْ اَنْسَى كُلَّ مَنِهَا الْآخِرَ وَاسْتَحْكَمَتْ بَيْنَهُمَا اسْبَابُ الصَّدَاقَةِ حَتَّى أَنْكَ تَرَى الطَّائِرَ يَدْخُلُ فِيهِ

التَّمساح و كأنه يدخل بيته ! هناك خدمه أخرى يقدمها هذا الطائر للتَّمساح ،
فهو يتبع التماسيح في رحلاتها لطلب القوت ، فإذا شاهد صيداً أو خطراً، أسرع إلى
إنذار التماسيح بإيجاد صوتٍ يدرك الحيوان معناه ، فيسرع إلى الابتعاد أو إلى اتِّخاذ
الحيله المناسبه لإصطياد طعمته!

یک بار دیگر سعی کنید متن را بخوانید بدون آن که به معنای جمله آبی رنگ ، کلمات
زرد رنگ و نیز نقش دستوری کلمه «رحلاتها» اهمیتی بدهید . پیدا کردن کلمات کم
اهمیت در هر متن با تجربه کردن و خواندن متن های مختلف به راحتی امکانپذیر است.
در هنگام پاسخ به سؤالات هم تا جایی که امکان دارد به متن بازنگردید و به برداشت
خودتان از متن رجوع کنید .

باز هم تاکید می‌کنم که جواب دادن به سؤالات درک مطلب عربی نیاز به تمرین
زیادی دارد و به شخصه درگیر شدن با درک مطلب را برای درصدهای پایین توصیه
نمی‌کنم . بخش های دیگر مانند ترجمه ، قواعد و تشکیل نیاز به انرژی کمتری دارند
و بازده بالاتر.

برای توضیح بیشتر متن بالا را قدم به قدم مطالعه می‌کنیم:

- أتعلم أنّ للتَّمساح صديقاً مخلصاً من الطيور «آیا می‌دانی که تمساح دوستی
صمیمی از پرندگان دارد؟» - حیث نرى بينهما تعاملًا عجيباً «به گونه ای که
تعامل عجیبی بین آنها می‌بینیم» - فکثيراً ما نشاهد التَّمساح قد فتح فكّيه
الواسعین «پس بسیار می‌بینیم که تمساح "فک" هایش را زیاد باز کرده»
- و أقبلَ الطائر و دخلَ في فمه بكلِّ طمأنينه «و طائر را می‌پذیرد و با طمأنینه وارد
دهانش می‌شود»

تا اینجا می بینیم که ترجمه دقیق کلمات و تغییر در آنها اصلاً ضرورتی ندارد. نمونه آن را در تغییر زمان افعال "أقبل" و "دخل" ببینید. ترجمه کردن کلمه "طائر" نیز به کار نمی آید

- لیجمع بمنقاره كل ما علقَ بين أسنان ذلك الحيوان من الطعام «تا جمع کند با منقارش كل آنچه که معلق شده است بین "أسنان" آن حیوان از طعام» - لذا فقد انس كل منهما الآخر و استحکمت بينهما اسباب الصداقه «بنا بر این "فقد انس كل منهما الآخر" و اسباب دوستی بین آنها مستحکم شد. «- حتى أنك ترى الطائر يدخل فم التمساح و كأنه يدخل بيته «تا جایی که می بینی که طائر وارد دهان تمساح می شود انگار که وارد خانه خودش می شود» - هناك خدمه أخرى يقدمها هذا الطائر للتمساح «خدمت دیگری هم وجود دارد که این پرنده به تمساح تقدیم می کند» - فهو يتبع التماسيح في رحلاتها لطلب القوت «او تمساح ها را در "رملاتشان" تعقیب می کند برای طلب غذا» - فإذا شاهد صيداً أو خطراً «پس هنگامی که شکار یا فطری ببیند...» - أسرع إلى إنذار التمساح «شتاب می کند بر إنذار تمساح» - بإيجاد صوتٍ يدرک الحيوان معناه «با ایجاد صوتی که حیوان معنایش را می فهمد»

نکته تکنیکی: مناسب ترین جا برای گیج کردن ذهن شما جملات انتهایی متن است؛ دقیقاً مثل مثال بالا. جایی که ذهن خسته از یک ترجمه طولانی است و استرس زیادی دارد. اما شما راه مقابله با آن را می دانید. تکه تکه کردن جمله ی پیچیده به جملاتی کوتاه تر و ساده تر - فارغ از کامل بودن معنی - و به هم چسباندن تکه های این پازل.

پیدا کردن اندازه مناسب و جایی که باید جملات را قطع کنید با تمرین و تجربه به راحتی ممکن است .

- فیسرع إلى الابتعاد أو إلى اتخاذ الحيلة المناسبه لإصطياد طعمته! «پس شتاب می‌کند بر ابتعاد یا اتخاذ حیلۀ ای مناسب برای اصطياد طعمه اش»

در این جمله آخر حتی اگر به جای اصطياد ، کلمه را 狩 را هم می‌آورد می‌توانستید درک کنید که معنای 狩 شکار کردن است . یا اگر به جای ابتعاد از هر واژه دیگری استفاده می‌شد به راحتی می‌شد فهمید که باید چیزی شبیه فرار کردن باشد. پس در درک مطلب حرفه‌ای شما نقش مترجم را ندارید . بلکه به عنوان یک توریست دارید مستقیماً از یک عرب زبان اطلاعات می‌گیرید . اطلاعاتی که وارد ذهن شما می‌شوند مخلوطی از گرامر فارسی ، لغات ترجمه شده و لغات عربی‌ای است که معانی آنها را نمی‌دانید .

در گام بعدی یک عرب زبان دیگر سؤالاتی را راجع به اطلاعاتی که فرد اول در اختیار شما گذاشت می‌پرسد .

۱- عین الصحیح :

۱) یخشی الطائر من التمساح ، و لا یقترب منه ابدا !

«پرنده از تمساح می‌ترسد و ابدا به آن نزدیک نمی‌شود»

۲) من أسباب الموده ، الشعور باحتیاج الواحد إلى الآخر !

«از سبب های مودت ، احساس احتیاج کسی به دیگری است»

۳) یصوت التمساح صوتاً عند الشعور بالخطر ، فیفر الطائر من الخطر !

«تمساح صوتی ایجاد می‌کند به هنگام خطر ، پس پرنده "یفر" از خطر»

۱۴) الفائده المهمه للطائر هي إزالة الجراثيم من فم التمساح بعد دخوله فيه

«فایده مهم پرنده همان إزالة ی جراثیم از دهان تمساح بعد از دقوش به

آن است»

همانطور که گفتیم ، مؤلف در جمله‌های انتهای متن ذهن شما را آشفته می‌کند و در اینجا بلافاصله از آشفتگی ذهن شما در گزینه ۳ استفاده می‌کند که اگر تکنیک تجزیه جملات را ندانیم مطمئناً در دام گزینه ۳ خواهیم افتاد .

نکته ریز : در جوابگویی به سؤالات درک مطلب تنها منبع شما متن داده شده است و به هیچ چیز دیگر مراجعه نکنید . حتی اگر بدیهی ترین جملات در سؤالات پرسیده شود به آن توجه نکنید . گزینه ۲ دقیقاً مطلبی درست است که در این متن اشاره‌ای به آن نشده است پس لطفاً ذهنتان را با آن درگیر نکنید .

۲- عین الصحیح للفراغ : « یلازم الطائر التمساح فی السفرات لـ...»

« پرنده تمساح را در سفرها همراهی می‌کند برای ...»

۱) إنذار التمساح ! «انذار تمساح»

۲) أنه مونسه و رفيقه ! «او مونس و رفیقش است»

۳) الحصول على الطعام ! « بدست آوردن غذا»

۴) تنظيف فم التمساح ! « نظافت کردن دهان تمساح»

این سؤال از آسان ترین سؤال های ممکن برای درک مطلب است که معمولاً در هر آزمون یک سؤال در این حد داده می‌شود.

۳- متى يدخل الطائر في فم التمساح؟

« چه زمانی پرنده وارد دهان تمساح می‌شود؟ »

(۲) حين يشعر

(۱) قبل أكل الطعمه !

التمساح بالخطر !

(۴) حين أكل

(۳) بعد اصطیاد الطعمه !

التمساح طعامه !

پاسخ دادن به این سؤال به آسانی سؤال قبل است و فقط لازم است شما بدانید که پرنده برای تمیز کردن باقیمانده غذا بین "آسنان" تمساح وارد دهانش می‌شود. متن بالا نمونه کاملی از یک بخش درک مطلب است که با اندکی تغییر در آزمون ۱۷ فروردین کانون مورد استفاده قرار گرفته است. همانطور که می‌بینید هر سه سؤال مربوط به این متن به راحتی قابل حل است و فقط نیاز به کمی تمرین دارد.

نویسنده : مصطفی یحیوی - دانشجوی مهندسی شیمی دانشگاه امیر کبیر

